

nost prvaških črnihov. Med drugim je trdil tamjanji prvaško-klerikalni zdravnik dr. Tiplič, da bi povzročilo uresničenje nemške šole velike troške za kmene in da bi se v tej šoli ne podučevalo katoliškega verouka. Tako so govorili i razni drugi govorniki Seveda je vse to nesramno laž! Ali ni to sramota, da si upa zdravnik, torej akademično izobraženi človek, kakor je ta dr. Tiplič, z lažmi in stopati in v rog zabite klerikalčine trobiti? Ta dr. Tiplič bi bil danes kozji pastir, ko bi ne znal nemško. Še cer se je pa ta dr. Tiplič tudi st. lenarskim Nemcem sladko prilizoval. Zdaj ga seveda neden naprednjak ne bode več pogledal... Izjavljamo na tem mestu, da so vse oni, ki so trdili, da bode moral kmet plačevati nemško šolo in da se v nje ne bode podučevalo katoliškega verouka, — na vadi podli in nič vredni in zniči. Tožite nas, gospodje, pred sodnijo vam dokazemo vašo nesramno lažnost! — Nemško šolo namerava namreč nemško šolsko društvo graditi in bi torej ljudstvo niti oinarja zanjo ne plačalo. Samo ob sebi umevno je, da bi se i v tej šoli katoliški verouk podučeval. Kmetje so sami za nemško šolo, ker hočejo svoji deci boljšo bodočnost pridobiti. Zakaj bi bilo za kmeta slablo, kar je za gospoda dobro? Torej, vi lažni i, tožite in dokažite svojo nesramno laž! Fej vam bodi!

Proti škodljivemu mrežesju. Občinski uradi so dobili od okrajnega odbora sledeči razglas: V smislu deželnega zakona 10. decembra 1868 br. 5 so občine dolžne, za varstvo polja in sadnega drevja pred škodljivimi merčesi skrbeti. Občina se opozori na sledeče določbe: Biž, ko se kebri v kaki občini prikažejo, se morajo ves čas, posebno pa zjutraj z germovjo in drevja stekati, pobirati in pobit. Pokončani kebri se morajo na primerem kraju pokopati ali med gnoj zmešati. Na polji mora vsaki posestnik za plugom z motiko ali lopato črve in kebre pobirati in pomoriti dati. Drevje in germovje otresavati, kakor tudi kebre in metulje pobirati, jajce metuljev in gose, potem repno gošenico i. t. d. mora pobirati in pomoriti vsak posestnik, najemnik in vžitkar na svojem lastnem oziroma najemtem ali rabljenem kosu zemlje. Občinsko predstojništvo sme pa za pobiranje in pokončanje kebrov darila dati, ki se iz občinske blagajnice izplačujejo. Vsak posestnik, najemnik ali vžitkar je dolžen vsako leto v spomladici in jeseni svoja sadna drevesa gošenice in njenih zaročkov očistiti in pri svojem drevju vse to pravočasno opraviti. Tisto dolžnost ima tudi občina zastran drevja, germovje in polj, ki so na občinskih in od občine obdelovanih zemljiščih ali na strani javnih potov. Občinski predstojnik najda dan, ko se ima delo začeti od oseb oznaniti, da se ne more nihče izgovarjati, da mu ni bila znana postava. Občinski predstojnik najčuva, da se to vse zvrši in ker čuvajev za polje ni, naj se za potrebnih čas postavi. Posestniki, najemniki i. t. d., kateri so nemarni ali protivni, naj se po doloblaho tega zakona po postavi kaznujejo. Če bi posestniki ne hoteli svojih dolžnosti izvršiti, sme predstojnik delo dati po plačanih delavcih opraviti in povernitev terjati od nemarnih. Kdor ne more plačati, sme se kaznovati po § 54 obč. reda z zaporom. Globi in stroški, za delo po drugih osebah opravljeno, bo po § 80 obč. reda občinski predstojnik iztrjal. Razsodba se mora stranki ali v prepisu izročiti, ali pa pred dvema pričama v občinski pisarni ustreno naznaniti. V tem slučaju naj priči na zapisniku potrdite, da se je razsodba naznanila. Pritožba proti razsodbi občinskega predstojnika se mora v obroku 14 dneh, računeno od tistega dneva, ko se je vročila ali naznanila, ali pismeno ali ustreno občinskemu predstojniku izročiti, kateri jo ima c. kr. okrajnemu glavarstvu v presojo predložiti. Občinske predstojnike, kateri svoje dolžnosti ne spolnjujejo ali so mlačni, ima okrajni odbor pravico obsoditvi v globu od 5 do 10 gold., katera se mora v okrajno blagajnico vplačati. Pritožbe proti taki razsodbi se morajo poslati do deželnega odbora v 14 dneh — računeno od dneva, ko se je razsodba vročila, — okrajnemu odboru vložiti. Občinskemu predstojništvu se tedaj naroči, da pusti omenjene dolobe javno razglasiti in tiste, ki se njim ne podvrzejo, kaznovati. Opomni se, da ima c. kr. žandarmerija nalogo, paziti, kako se postavne

določbe zvršejo. Soleškim vodstvom se je naročilo plačevati na račun okrajnega zaklada šolskim otrokom po 4 vin. za vsaki liter mrtvih hroščev.

Posredovalnica za delo in posle. Mestna občina ptujska je dobila od namestništva koncesijo za otvoritev posredovalnice za delo in posle. Ta posredovalnica bude pričela delovati od 20. maja naprej in ima svojo pisarno v novem rotovozu (1. nadstropje, desno). Posredovalna bude poslom, obrtniškim kakov kmetijskim delavcem službe in preskrbelu za obrtniška in kmetijska podjetja delavce ter posle. Pisemnim vprašanjem se odgovori le tedaj; ako je prilожena pismu 10 vinarska znakma za odgovor (glej tudi inserat v današnji številki!).

Iz Sp. Dupleka nam poroča prijatelj, da nis res da bi občinski predstojnik v spodnem Dupleku seno kradel; res je pa, da je občinski predstojnik iz zgornjega Dupleka, ki ni Pastir temeč Pezdirc, seno k adel. Radi popravimo to pomoč.

Zlato poroko praznjujeta v Rog. Slatini posestnik g. Juri Frisnigg in njegova žena Marija. Čestitamo!

Zaradi tatvine, storjene pri gostilničarju J. Korše v Slov. B strici so zaprli nekega hlapca. Ukradel je baje 20 K in branilno knjižico.

Zgubil je neki trgovec iz Pobrežja pri Mariboru denarnico z 70 K ter raznimi zlatimi predmeti v vrednosti 390 K. Pošteni najditelj dobi pismeno odškodnino.

Pazite na otrok! V Dravi pri Pobrežu je utonil 6 letni sinček Oto posestnika Birscha.

Umrli je dne 13. 1. po kratki in močni bolezni Janez Visenjak, absoluirani kmetijskošolec, pri svojih starših v Žamencih. Bil je kmetijstva lepo izurjen in je za starše velika izguba, ker bi imel v kratkem posestvo prevzeti. Bodil naprednemu mladeniču zemljica lahka. Vrlim staršem pa naše iskreno sožalje!

Obesil se je posestnik Jaka Bukovnik v Janževem vhu pri Selnicu.

Na smrt obsojena je bila v Gradcu dekla Elizabeta Šuško, ki je umorila svojega 3 letnega otroka.

O železniški nesreči v Spielfeldu, ki se je zgodila 6. avgusta in pri kateri je bilo več oseb raujenih, kurjač Czil pa usmrčen, je razpravljala sodnija. Sodišče je obesidočovala Kienreihu na 2 meseca strogega zapora.

Umrli je župnik Anton Lednik v Ločah pri Konjicah. N. p. v m.!

V čkalnici umrl v Pragerhofu je umrla neki ženi, ki je potovala iz Amerike na Ogrsko, v železniški čkalnici 1 letna kčerka.

5 vlotov v eni noči se je 6. t. m. v sv. Duhi pri Poličnikih zgodilo. Storilca se je pa povod pravočasno preprodilo. Orožniki so aretirali nekega Lacarusa Weber, ki je sumljiv.

Preveč nesreče. Posestnica Ana Marčič v Selah pri Zg. Pulskavi je pred kratkim pogorela. Pred par dnevih pa se ji je en vol prenažril in poginil, zdaj pa tudi že drugi vol. Vboga žena ima res veliko nesreče.

Iz Koroškega.

„S-Mir“ tožen. Gnušna pisava duhovniškega lista „S-Mir“ prislili zdaj tudi njegove nekdanje prijatelje do ojetrejških korakov. Poroča se, da je vložil dr. Vilfan iz Radovljice v imenu dr. Oblaka tožbo proti uredniku „S-Mira“. Vilfan in Oblak gotovo nista to, kar imenujejo naši nasprotniki „nemčur“, — ne, obadvata sta zagrižena pravka in le to napako imata, da ne trobita brezognjno v črni rog. Iu zato ju „S-Mir“ obrekajo in blati. Zdaj je tožba vložena in upamo, da se „S-Mir“ gospodi ne bode zopet odpustilo, kakor se je to že opetovanjo zgodilo. Smešno pa je, da joka zdaj „S-Mir“ in vpije: „Dr. Oblak, kakšni slovenaki rodoljub pa ste, da nas tožite pred nemškim sodiščem, kjer boste bodočno gotovo obsojeni!“. O ti šmenti! Torej „S-Mir“ zahteva za se pravico, da obrekajo, blati in laže nekaznovano, — drugim ljudem pa odreka pravico, da bi ga tožili. No, takih kalinov, ki bi celo to požrli, pač tudi med pravki ni dosti...

V Št. Jakobu v Rožu — tako se nam poroča — se je pred kratkim napravilo vrata za vhod škofa. Po noči so neznani zlikovci vrata podrli. Župnik Ržun se je budo razdelil in pričel na prižnici razgrajati, da je tega „Stajerc“ kriv. Naprednjakom seveda še nikdar kaj tacega

na misel ni prišlo. Ker „Šmirovič“ in župnik Ražun trdijo, da je tega „Stajerc“ kriv, potem vprašamo: Ali je „Stajerc“ tudi tega kriv? Ali so klerikalci kamjenje skozi okno metali? Je „Stajerc“ kriv, da je Kobentaria lastna gova stranka iz prestola vrgla? Ali je „Stajerc“ tudi tisti „računski napak“ v občinski blagajni kriv? ... E, župnik Ražun, odgovorite! Mislimo, da so tega „preporočenci“ krivi. Mislimo, da spominjam pravih duhovnikov, ki v grobu spijo in ki se niso v politiko vtrkali kakor Vi. — Vi politikujoči prvaški odrešenici biti, če godne v pravci posestru skusne na tem trsu še precej po točniku in zastoni.

Kako klerikalci sejejo. Iz Št. Jakobova Rožna se nam poroča: Neki klerikalci kmeti podružnici sv. Uršle se štejejo za zelo modregi, se hoče vedno iz naprednjakov norčevati. Mima že svojih 50 let na hrbtnu, pa sam še nis ne zna sejeti. Mesto na svojo, sejal je oves in sošedovo polje, kjer je bila že popreje sejana. Zdaj je moža sram in pravi, da je naredil „hec“. To je fletni „hec“, — svoj oves med proč, drugemu pa pokvari rž. Tako delajo klerikalci v Rožni dolni.

V zgornjem Dravogradu so pričeli graditi nov vodovod (Wasserleitung), ki bode stojati 30.000 krov.

Ponesrečil je delavec Franc Lazar iz Vodrino pri delih v Malnici. Delal je z dinamitonom, ko se je ta razstrelil in mu „ladštok“ v praznem zadali da je bil revez takoj mrtev.

Iz zapora ušli so 3 delavci v Zgornji Boročniki jih isčijo.

Velik požar. V Možici je bila te dni birmastal je pa ogenj v kraju in uničil v kratkem času 10 poslopij.

Po svetu.

Pretežki mrlji. V Horazdonici je umrla nekatrina Schwärzkopf, ki je tehtala dva centra. Mrliča niso upali dati na mrlški voz. Preprečili so ga na navadnem vozcu na pokopališče.

Grozni samomor. V Roveretu je položil letni Mazzu ana glavo na skalno razpoko, skalo pa je položil dinamitom patronu in jo žgal. Strel je starca grozno razmesseril.

Veliki potres. Tekom 8 dneh so uničili tri potresi deželo Sinalov v Mehiki. V mestu Dinalu je od 1800 hiš tretji del razrušen, ladij pa se je potopilo.

Boj med kmeti in karabinijeri se je v Retegnu pri Milanu. Trije kmetje so ustreljeni.

Kmetje strajkajo! V Coralu pri Bari štrajkajo 5 milijone brezposelnih delavcev zadržati v zdrženih državah Amerike. Revolucionarji so velikanska.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarstva jubileja posebne poštne marke. Prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki, rabljene te poštne znamke. Za veliko število teh znamk dobimo gotovo sveto denarja, ki bodo porabila v napredne šolske menige. Nabirajte torej jubilejske marke in šljite jih uredništvu „Stajerc“.

XXXXXXXXXXXXXX

Gospodarske.

Vinogradniki pozor! Kmetijska podružnica na Štatini je lansko leto takoj po toči napravila poskuse z čilskim solitrom na trajni se hotela prepričati v koliki meri to veliko poročano sredstvo bujno rast trsa pospešuje. Svrho je med drugimi tudi ud km. podr. Andračenig en nasad z 1500 trsov pognojil z čilskim solitrom. Potrosil je takoj po prvi eno ped pred vsak trs eno žlico tega gnojila 14 dni pozneje še eno. Po toči poškodovanje mladiče so se takoj pomladile, in vkljub toči se da les je les do jeseni prav lepo razvij. Ačilski soliter rabi je vsled izvanredno bujne in takojšnega upliva to le pomniti. 1. se ačilski soliter od začetka maja do 15. junija